

Анкетування студентів як елемент роботи викладача у процесі студентоцентрованого навчання

У межах компетентнісного підходу набувають актуальності й популяризуються такі явища, як «студентоцентроване навчання», «академічна та професійна прозорість» і подібні, що віддзеркалюють наявний результат використання західноєвропейських освітніх стандартів, які ґрунтуються на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності, спадкоємності й безперервності, незалежності від політичних партій, інших суспільних і релігійних організацій.

Студентоцентроване навчання стимулює розвиток методичного, організаційного та технологічного забезпечення, а також зміну ролі викладача. Викладач перетворюється на систематизатора й коректора знань, керівника й куратора студентів у процесі засвоєння нової інформації.

Освітній процес сучасності вимагає, в свою чергу, і від студентів більшої заповзятості, віддачі, розвинутих умінь працювати з різноплановою інформацією, що подається в різних формах, уміння самостійно заповнювати прогалини в знаннях тощо.

Для зворотнього зв'язку, щоб викладач мав змогу самостійно проаналізувати та покращити свою роботу, майстерність, методику викладання, підхід до співпраці зі студентами, наприкінці семестру проводиться анонімне анкетування студентів щодо вивчення свого предмету (географія).

В анкеті надаються наступні запитання:

1. Ви вивчали у цьому півріччі географію. Оцініть важкість вивчення цього предмету за 5-тибальною шкалою.
5- дуже легкий, 4- легкий 3- помірно важкий 2- важкий 1-дуже важкий
2. Оцініть предмет за витратами часу на домашню роботу:
5- найменші витрати часу, 4 –помірні витрати часу, 3 – незначні витрати часу,
2 – значні витрати часу ,1- найбільші витрати часу
3. Оцініть предмет за навантаженням на заняттях:
5 –мінімальне навантаження; 4- незначне навантаження; 3- значне навантаження;
2- велике навантаження; 1- максимальне навантаження
4. Оцініть предмет за вимогливістю викладача:
5- зовсім невимогливий; 4- мало вимогливий 3- вимогливий 2- дуже вимогливий, 1- викладач-деспот

5. Оцініть Вашу зацікавленість цим предметом:

5- цікавий предмет 4- трішки цікавий 3- малоцікавий 2- нецікавий 1- скучний

6.Оцініть цей предмет у відповідності з Вашою думкою про його важливість у Вашому подальшому житті та діяльності:

5-дуже важливий предмет 4- важливий 3- не дуже важливий 2- зовсім не важливий; 1- абсолютно непотрібний

7. Якщо у Вас є додаткові міркування по пунктам 1-6, напишіть їх.

Таке анкетування проводилося в 2016-2017 та 2017-2018 навч. роках. Охоплено було понад 80% студентів 1 курсу .

Порівняльні результати анкетування студентів 1 курсу щодо вивчення географії / кінець 1 семестру 2016-2017н.р. та 2017-2018н.р./

Питання анкети	2016-2017н.р.		2017-2018н.р		Порівняння
	опитуваних (осіб)	опитуваних (%%)	опитуваних (осіб)	опитуваних (%%)	%%
1. Ви вивчали у цьому півріччі географію. Оцініть важкість вивчення цього предмету за 5-тибальною шкалою	260 (85% контингенту 1 курсу)	100	176 (80% контингенту 1 курсу)	100	
5 - дуже легкий	11	4	11	6,3	+2,3
4 - легкий	138	53	95	54,0	+1
3 - помірно важкий	105	40	63	35,8	-4,2
2 - важкий	5	2	5	2,8	+0,8
1 - дуже важкий	1	0,8	2	1,1	+0,3
2. Оцініть предмет за витратами часу на домашню роботу:	260		176		
5 - найменші витрати часу	27	10	13	7,4	-2,6
4 - помірні витрати часу	134	52	91	51,7	-0,3
3 - незначні витрати часу,	80	31	47	26,7	-4,3
2 - значні витрати часу	19	7	20	11,4	+4,4
1 - найбільші витрати часу	-	-	5	2,8	
3.Оцініть предмет за навантаженням на заняттях:	260		176		
5 - мінімальне навантаження	28	11	24	13,6	+2,6
4 - незначне навантаження	180	69	102	58,0	-11,0
3 - значне навантаження;	47	18	45	25,6	+7,6
2 - велике навантаження	3	1,2	4	2,3	+0,9
1 - максимальне навантаження	2	0,8	1	0,5	-0,3
4. Оцініть предмет за вимогливістю викладача:	260		176		
5 - зовсім невимогливий	12	4,6	4	2,3	-2,3
4 - мало вимогливий	108	41,5	52	29,5	-12,0
3 - вимогливий	137	52,7	113	64,2	+11,5
2 - дуже вимогливий	3	1,2	6	3,5	+2,3
1 - викладач-деспот	-	-	1	0,5	+0,5

5. Оцініть Вашу зацікавленість цим предметом:	260		176		
5 - цікавий предмет	166	63,8	86	48,9	-14,9
4 - трішки цікавий	65	25,0	61	34,7	+9,7
3 - малоцікавий	24	9,2	24	13,6	+4,4
2 - нецікавий	3	1,2	4	2,3	+1,1
1 -сучний	1	0,8	1	0,3	-0,5
6.Оцініть цей предмет у відповідності з Вашою думкою про його важливість у Вашому подальшому житті та діяльності	260		176		
5 - дуже важливий предмет	17	6,5	14	8,0	+1,5
4 - важливий	134	51,5	60	34,1	-17,4
3 - неважливий	91	35	93	52,8	+17,8
2 - зовсім не важливий	15	5,8	5	2,8	-3,0
1 - абсолютно непотрібний	3	1,2	4	2,3	+1,1

Педагогіка свідчить, що найбільш вагомими характеристиками викладача є повага учнів до нього, глибокі знання свого предмету, знання ефективних методик викладання та забезпечення високої успішності учнів.

Анкета виявляє ставлення студентів до предмету, що вивчається, та до викладача.

Показники по першому пункту «**Оцініть важкість вивчення цього предмету**» означають, наскільки предмет перевантажений змістом, викладається він на посиленому ступеню абстракції, чи побудований з використанням оптимальних аргументів та фактів. Бажана оцінка по цьому пункту – «3» та вище. В наших результатах ця цифра складає понад 90%.

Оцінка вище 3 балів по пункту 2 «**Оцініть предмет за витратами часу на домашню роботу**» означає, що викладач не переносить основне навантаження по вивченню предмета на домашню роботу. Результат – 59 %.

По третьому пункту «**Оцініть предмет за навантаженням на заняттях**» бажані оцінки «4» та «5», що показують на зайнятість під час занять навчальною діяльністю самих студентів, а не «публічними» виступами викладача. Результат анкетування – 71 %.

В четвертому пункті «**Оцініть предмет за вимогливістю викладача**» бажані оцінки «4» та «5» - розумна вимогливість необхідна. Наш результат - 32%.

По пункту 5 «**Оцініть Вашу зацікавленість цим предметом**» бажані оцінки «4» та «5». Результат нашого анкетування 83%.

По шостому пункту «**Оцініть цей предмет у відповідності з Вашою думкою про його важливість у Вашому подальшому житті та діяльності**» оцінка пов'язана з мотивацією навчання, і тому оцінки «4» та «5» найбільш бажані. Наш результат - 58% у минулому навчальному році та 42% - у поточному.

По пункту 7 «**Якщо у Вас є додаткові міркування по пунктам 1-6, напишіть їх**» студенти пишуть свої зауваження, побажання, власні погляди на предмет та викладача, які можуть покращити атмосферу співробітництва студентів з викладачем в їх спільній праці навчання. Нижче наведені деякі з них.

«Щоб водили до лісу, в гори. Предмет був дуже цікавий, я дізналася багато нового»;

«Робити більше творчих завдань, розглядати більше цікавих тем»;
«Дивитися більше якихось цікавих фільмів чи відео про країни»;
«Більше дивитися, слухати цікаві факти, менше писати»;
«Вважаю, що географія потрібна для загального розвитку»;
«Географія – цікавий предмет, але не дуже важливий»;
«Викладач надавала весь матеріал зрозуміло та все найголовніше. На заняттях була дуже приємна атмосфера та цікаво. Але моїх однокласників треба жорсткіше та наполегливіше заспокоювати на заняттях»;
«Предмет важливий, цікавий, вчитель дуже добрий, гарний, гарна зачіска»;
«У школі я не любила географію. Але тут я вперше почала цікавитися і полюблювати цей предмет»;
«Сподобався підхід викладача до предмету і до дітей. Якщо було дуже важко, то треба було вчити»;
«Мені сподобалось, що ви дуже добра. Це мотивує».

Ці побажання ще раз свідчать про те що, крім самого процесу навчання, дуже важлива для студентів його атмосфера, зовнішній вигляд викладача, демократичність, позитивний настрій. Викладач не тільки надає нові знання та компетентності, а й сам вчиться у молоді враховуючи побажання та зауваження, тим самим розуміючи, що саме потрібно студентській аудиторії в вивченні предмету, щоб у подальшому житті вони змогли застосувати набуті знання.

Що стосується показників якості навчання: у 2017-2018 н.р. середній показник якості навчання на 1 курсі з географії становить 75%. Він зумовлений зацікавленістю предметом (83%) та відносною легкістю вивчення (90%), індивідуальним підходом до студентів.

Студентоцентроване навчання передбачає зміщення акцентів освітнього процесу викладання на вчення як активну освітню діяльність студента. Анкетування студентів, як елемент роботи викладача в цьому напрямку, сприяє якісному навчальному процесу та успіху в педагогічній діяльності.

Використана література:

1. Беспалько В. П. Природосообразная педагогика [Електронний ресурс] / В. П. Беспалько – Режим доступу до ресурсу: - https://texts.news/obschaya-pedagogika_975/otsenka-kachestva-raboty-prepodavatelya.
2. Компетентності результати навчання [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: - <https://pedpresa.ua/wp-content/uploads/2015/07>
3. Концепція освітнього коучингу [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: - <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal>